

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Čj. PO-1388/IZS-2006

Praha 10. května 2006
Počet listů: 3

S c h v a l u j e: genmjr. Ing. Miroslav Štěpán v. r.

.....

Generální ředitel HZS ČR
a náměstek ministra vnitra

U Č E B N Í O S N O V Y

**Základní odborná příprava hasičů
se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou**

2006

Charakteristika kurzu: Základní odborná příprava hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou

---

Základní údaje

Určení a organizace kurzu:

1. Kurz je zaměřen na osvojení dovedností hasiče se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou v objemu stanoveném MV-generálním ředitelstvím HZS ČR.
2. Základní odbornou přípravu hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou organizuje:
  - a) hasičský záchranný sbor kraje,
  - b) pověřené vzdělávací zařízení HZS Královéhradeckého kraje.
3. Základní odbornou přípravu hasičů se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou vede hasiče-instruktor pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou ve spolupráci s hlavním instruktorem HZS kraje pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou.
4. Základní odbornou přípravu je možné organizovat jako souvislý kurz, nebo je možné základní odbornou přípravu s ohledem na pokroky účastníka kurzu rozvolnit až na období 12 měsíců. V tomto případě je žádoucí, aby se účastník kurzu pod dohledem hasiče-instruktor pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou účastnil roční odborné přípravy lezeckých družstev nebo skupin.
5. Základní odborná příprava u hasičského záchranného sboru kraje je zakončena zkouškou před tříčlennou komisí, složenou z hasiče-instruktor pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou, který vedl základní odbornou přípravu, hlavního instruktora HZS kraje a příslušného velitele jednotky PO. Praktické dovednosti se hodnotí v průběhu celé základní odborné přípravy.
6. Pověřené vzdělávací zařízení HZS Královéhradeckého kraje organizuje základní odbornou přípravu jako souvislý kurz se stanoveným rozsahem (viz níže).
7. Základní odborná příprava v pověřeném vzdělávacím zařízení je zakončena zkouškou před tříčlennou komisí. Zkušební komisi jmenuje vedoucí pověřeného vzdělávacího zařízení. Praktické dovednosti se hodnotí v průběhu celé základní odborné přípravy.
8. Vedoucí kurzu přejde k dalšímu tématu až po bezpečném zvládnutí předcházejícího tématu všemi účastníky kurzu; v tomto zájmu je oprávněn překročit rozsah hodin daných učebními osnovami kurzu.

Profil absolventa kurzu:

- a) ovládá techniky a zásady lezení v podmínkách skalních stěn, jeskyní, průmyslových konstrukcí, stožárů, komínů, jeřábů, studní (v opodstatněných případech také důlních děl) apod.,
- b) ovládá pravidla lezení jako prvolezec ve výšce a nad volnou hloubkou v terénech středně těžkých, na kterých se doporučuje postupové jištění na exponovaných místech,
- c) ovládá výstup po laně, slanění, přestup z lana na lano, jištění a sebejištění, postupové jištění, je schopen provádět činnosti ve stěně jako je spouštění a vytažení břemene,
- d) je schopen provést záchranu a sebezáchranu po pádu do lana,
- e) umí poskytnout první pomoc při lezecké činnosti,

- f) ovládá práci se všemi věcnými prostředky požární ochrany určenými pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, které jsou ve vybavení lezeckého družstva nebo lezecké skupiny,
- g) provádí záchranné a jiné práce ve výšce a nad volnou hloubkou i s pomocí ochranných prostředků proti působení nebezpečných látek, detekční technikou, příp. potá-pěčskou výstrojí aj.,
- h) provádí samostatnou práci ve výšce a nad volnou hloubkou dle pokynů velitele lezeckého družstva (vedoucího lezecké skupiny),
- i) provádí prohlídky věcných prostředků požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou před a po použití,
- j) je schopen provádět pravidelnou odbornou přípravu hasič v oblasti prací ve výšce a nad volnou hloubkou.

Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování kurzu Vstupní příprava příslušníků HZS ČR nebo Nástupní odborný výcvik. Doporučuje se do kurzu zařazovat hasiče až po dvou letech dvou letech výkonu služby.

Dokladem o ukončení kurzu je potvrzení o absolvování kurzu.

Délka trvání kurzu: minimálně 80 hodin, tj. 10 vyučovací dnů.

Učební osnovy

Téma	Obsah	Počet hodin		
		teorie	praxe	celkem
1	Zahájení kurzu	1		1
2	Základní předpisy pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	2		2
3	Věcné prostředky požární ochrany pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou	3	3	6
4	Speciální transportní prostředky, zařízení pro vytahování a spouštění	1	2	3
5	Zdravotní příprava	2	4	6
6	Základní lanová technika	4	22	26
7	Budování kotevních, jistících a kotvicích bodů	1	3	4
8	Provádění záchranných prací	3	15	18
9	Rizika a specifika záchranných činností (dle specifík HZS kraje)	2	10	12
10	Závěrečná zkouška	2		2
Celkem		21	59	80

Tyto osnovy nabývají účinnosti dnem vydání. Učební osnovy kurzu „Základní odborná příprava hasičů-lezců“ čj. PO-3730/IZS-2002 ze dne 30. ledna 2003 se zrušují.

Protokol základní odborné přípravy hasiče se specializací pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou

Účastník kurzu: ..... HZS .....
kraje
(hodnost, titul, jméno, příjmení) (příslušnost k HZS kraje)

Vedoucí kurzu: ..... HZS ..... kraje
(hodnost, titul, jméno, příjmení) (příslušnost k HZS kraje)

Datum zahájení základní odborné přípravy : .....

Datum ukončení základní odborné přípravy: .....

Č.	Seznam praktických dovedností	Splněno (podpis instruktora)
1	Práce s lanem – balení lana do panenky, balení lana do vaku	
2	Práce s lanem – provedení kontroly před a po použití	
3	Práce s lanem – označení lan a jejich rozdělení, rozpoznání jednotlivých typů dynamických lan, rozeznání lana dynamického a nízkorpůtažného, rozpoznání konstrukčně odlišných lan	
4	Práce s lanem – ochrana lana před ostrou hranou – použití chráničky na lano, hranové kladky, vytvoření deviace, pulman	
5	Práce s lanem – základní uzly, jejich nejvhodnější použití, různé způsoby vázání uzlů, zásady vázání uzlů, jištění uzlů	
6	Práce s lanem – navazování na lano, nouzový způsob navázání na lano	
7	Osobní ochranné prostředky proti pádům z výšky – správné použití, kontrola před použitím, příprava prostředků k použití	
8	Pohybové dovednosti – pohyb ve skalním terénu (alternativně výcvik na umělé horolezecké stěně)	
9	Pohybové dovednosti – pohyb po konstrukci	
10	Sebejištění na stanovišti, sebejištění při výstupu, pohybu	
11	Jištění další osoby – zachycení pádu s použitím polovičního lodního uzlu, slaňovací osmy aj. Statický a dynamický způsob jištění, jištění zespodu, shora	
12	Jištění další osoby – zachycení pádu na stanovišti, zachycení pádu na tělo	
13	Postupové jištění – vytváření bodů postupového jištění (dle terénu)	
14	Vytvoření kotevních bodů přírodních a umělých – plovoucí kotvení, pevné kotvení, ukotvení lana pro slanění, definice jisticího stanoviště, kotevního a kotvícího bodu, nosnost a jištění aj.	
15	Slanění – s použitím polovičního lodního uzlu, slaňovací osmy, samoblokujícího slaňovacího zařízení, včetně zajištění slaňovacích prostředků	
16	Slanění - sebejištění při slaňování – použití prusíku, použití blokantu	
17	Slanění – vícedélkové slanění – na dvojito, na jednoducho pomocí karabiny v uzlu	
18	Nouzový způsob slanění – Dulferův sed	
19	Slanění se zachraňovaným, jištění	
20	Přechod přes uzel při slanění	
21	Přechod přes mezikotvení při slaňování	
22	Výstup po laně – pomocí svíracích uzlů, jiné nouzové způsoby	
23	Výstup po laně – pomocí lanových svěr – použití hrudního blokantu, použití dvou ručních blokantů	
24	Přechod přes uzel při výstupu	
25	Přechod přes mezikotvení při výstupu	
26	Přechod z lana na lano při výstupu, slanění, přechod a překonání uzlů ze slanění do výstupu a z výstupu do slanění na laně ve tvaru písmene M,	

	přechod přes deviaci při slanění a výstupu	
27	Vytvoření kladkostroje – jednoduchého, vícenásobného	
28	Vytažení osoby kladkostrojem, jištění	
29	Vytažení osoby pomocí speciálních prostředků pro vytahování, jištění	
30	Spouštění další osoby, jištění	
31	Manipulace se záchrannými prostředky – fixace v páteřní desce, zajištění evakuačním trojúhelníkem, uložení a fixace osoby do nosítek	
32	Manipulace s nosítky ve visu na laně – doprovod nosítek při vytahování nebo spouštění, jištění	
33	Záchrana osoby z lana – odříznutím, nadlehčením	
34	Záchrana visícího lezce – přístup shora po zatíženém laně, přístup zdola	
34	Vytažení osoby protiváhou – Štrausova metoda	
35	Prodloužení lana při spouštění	
36	Vybudování lanového zábradlí	
37	Vybudování lanového přístupu – přepínky	
38	Vybudování lanového přemostění, překonání lanového přemostění	
39	Evakuace osob z výškových objektů	
40	Práce s výškovou technikou – vytvoření bezpečného systému zajištění	
41	Výstup a sestup po laně s použitím dýchací techniky	
42	První pomoc – po visu v laně	
43	První pomoc – fixace páteře, fixace zlomenin, ošetření poranění hlavy, pánve	
43	První pomoc – řešení neodkladných stavů - resuscitace	
Závěrečné přezkoušení		
Zkušební komise *		
	Vedoucí kurzu:	.....
	<i>(hodnost, titul, jméno, příjmení)</i>	<i>(podpis)</i>
	Hlavní instruktor HZS kraje:	.....
	<i>(hodnost, titul, jméno, příjmení)</i>	<i>(podpis)</i>
	Příslušný velitel jednotky PO:	.....
	<i>(hodnost, titul, jméno, příjmení)</i>	<i>(podpis)</i>
Písemný test		
Ústní zkouška		
Celkové vyhodnocení		
.....	.....	.....
<i>(datum)</i>	<i>(prospěl/neprospěl)</i>	<i>(podpis vedoucího kurzu)</i>

* Neplatí pro kurz organizovaný pověřeným vzdělávacím zařízením HZS Královéhradeckého kraje.